

Spojrzenie w czerwcowe niebo 2024

"Kto latem pracuje, zimą głodu nie poczuje"

Tak dosłownie z troską i nadzieją należy rozumieć to przysłowie po zmiennej pogodowo tegorocznej wiosnie. Czerwiec, jak wiemy, to okres najkrótszych nocy oraz przepięknych świtów i zmierzchów dogodnych dla obserwacji nieba i ostatnich wiosennych spacerów. Mamy zatem krótkie ciepłe noce, które co prawda nie sprzyjają obserwacjom astronomicznym, ale są tym bardziej cenne dla miłośników nieba.

Tegoroczne astronomiczne *lato*, rozpocznie się po południu, w czwartek 20 czerwca, o godz. 22.51, kiedy **Słońce** w swej rocznej wędrówce po *ekliptyce* oddali się najbardziej na północ od równika niebieskiego osiągając punkt przesilenia letniego zwany *Punktem Raka*. W tym dniu w Krakowie **Słońce** w chwili przejścia przez południk góruje nad horyzontem na wysokości prawie 63 i pół stopnia. Wzejdzie tego dnia o godz. 4.30, a zajdzie o 20.53, zatem dzień będzie trwał 16 godzin i 23 minuty. Będzie to najdłuższy dzień (a zarazem najkrótsza noc) tego roku, a dłuższy od grudniowego najkrótszego dnia w Krakowie aż o 8 godz. i 18 minut.

Najwcześniej **Słońce** wzejdzie u nas już w dniu 15 czerwca (o godz. 4.30) i takich wczesnych wschodów będziemy doświadczać przez 8 kolejnych dni. Najpóźniej zajdzie w dniu 19 czerwca (o godz. 20.53) i tak późnych zachodów **Słońca** będzie aż 13! Dni, w których nasza gwiazda będzie najdłużej nad horyzontem, doświadczymy przez cały tydzień od 17 do 24 czerwca. W tym też okresie, na św. Jana (24 VI), często padają obfite deszcze. Po tegorocznej zmiennej wiosnie może one nie wystąpią, zobaczymy. Tak czy inaczej będzie z pogodą, to na *Dzień Dziecka* **Słońce** wzejdzie o godz. 4.35, a zajdzie o godz. 20.42. Dzień będzie trwał 16 godz. i 7 minut. Będzie jeszcze krótszy o 16 minut od najdłuższego dnia roku. Natomiast ostatniego czerwca **Słońce** wzejdzie o godz. 4.35, a schowa się pod horyzontem o godz. 20.53 i dzień będzie niezauważalnie ale już krótszy od najdłuższego dnia o 5 minut.

Aktywność magnetyczna **Słońca** wciąż rośnie w 25 cyklu, w czerwcu będzie na wysokim poziomie, a znacznie podwyższona w drugiej dekadzie miesiąca (liczba Wolfa wyniesie około 200). Wtedy też możemy się liczyć z różnymi zjawiskami geofizycznymi, np.: na wieczorne pojawianie się srebrzystych obłoków w górnych warstwach atmosfery ziemskiej. Szczegółowe dane znajdziemy pod adresem www.spaceweather.com. Pamiętajmy przy tym, iż obserwacje plam na **Słońcu** prowadzimy wyłącznie przy zastosowaniu odpowiednich filtrów spektralnych lub rzutowanego na ekran obrazu **Słońca** z lunety. Zainteresowanych takimi obserwacjami naszej gwiazdy zapraszamy na dziedziniec obok *Młodzieżowego Obserwatorium Astronomicznego*, gdzie w pogodne dni będą organizowane specjalne pokazy **Słońca**.

Nasz naturalny satelita powita lato dwa dni przed pełnią. Zatem bardzo krótkie, ale bezksiężycowe noce będziemy mieli w pierwszej dekadzie czerwca, a kolejność faz **Księżyc**a będzie następująca: nów 6 VI o godz. 14.38, pierwsza kwadra 14 VI o godz. 07.18, pełnia 22 VI o godz. 03.08 i ostatnia kwadra 28 VI o godz. 23.53. W perygeum (najbliżej **Ziemi**) będzie dwukrotnie: 2 VI o godz. 09.23 i 27 VI o godz. 13.45, a w apogeum (najdalej od **Ziemi**) będzie **Księżyc** 14 VI o godz. 15.36. Ponadto możemy po północy 3 VI obserwować zbliżenie **Księżyc**a do **Marsa**, natomiast 28 VI o północy do **Saturna**. W swej wędrówce po nieboskłonie zbliży się też do jasnych gwiazd: 5 VI do *Plejad*, 9 VI do *Polluxa*, 12 VI do *Regulusa*, 16 VI do *Spiki* i 20 VI do *Antaresa*.

Jeśli chodzi o planety, to **Merkurego** odnajdziemy w pierwszym tygodniu czerwca nisko na porannym niebie lub wieczorem po zachodzie **Słońca** w ostatnim tygodniu miesiąca.

Wenus cały czerwiec kryje się za **Słońcem**, aby pojawić się nam dopiero w ostatnim tygodniu lipca na wieczornym niebie. Od tej pory będzie grała rolę *Gwiazdy Wieczornej*, aż do wiosny 2025 roku.

Mars dostępny będzie do obserwacji tylko w drugiej połowie nocy goszcząc w gwiazdozbiornie *Wodnika*. Kreśląc na niebie pętle zagości potem w konstelacji *Ryb*.

Podobnie do **Marsa** planety gazowe olbrzymy możemy obserwować w czerwcu w drugiej połowie nocy. Na porannym niebie **Jowisz** wraz z gromadką czterech galileuszowych satelitów (obecnie znamy ich prawie 100) poprzedza o dwie godziny wschód **Słońca**, przebywając w gwiazdozbiornie *Byka*, zaś w dniu 4 VI będzie w koniunkcji z **Merkurym**. Natomiast **Saturn** z pierścieniami wschodzi przed północą goszcząc w konstelacji *Wodnika*.

Planeta **Uran** gości w gwiazdozbiornie *Barana*, **Neptun** zaś w *Wodniku*. Aby jednak dostrzec te planety gołym okiem, trzeba mieć sokoli wzrok, a najlepiej do ich obserwacji użyć lunety.

Natomiast w dniach od 22 VI do 2 VII będzie możliwość zliczania powolnych meteorów z czerwcowego roju *Bootydów* (czyli wylatujących z gwiazdozbiornu *Wolarza*). Maksimum ich aktywności przypada na 28 VI, a **Księżyc** w ostatniej kwadrze nie będzie przeszkadzał w wieczornych obserwacjach.

Wobec zbliżających się wakacji życzymy sobie pogodnych nocy, dogodnych do obserwacji nieba i pamiętajmy o przysłowiu:

"W czerwcu się pokaże, co nam dała Unia w darze"